

Pod Čertovým kopcom

Náučný chodník Pezinok

4,7 km

Čertov kopec

je najvyšším vrcholom Pezinských Karpát (752 m n. m.). Je len o 16 m nižší ako najvyšší vrch pohoria Malé Karpaty – Záruby (768 m n. m.). Je súčasťou hrebeňa, po ktorom vedie Štefánikova magistrála, červene značená turistická trasa.

V týchto lokalitách boli v minulosti najväčšie zásoby kvalitnej drevnej hmoty. Prevažne tu boli čisto bukové porasty, v hrebeňových častiach s prímiesou cenných listnáčov javora a jaseňa. V súčasnosti sú porasty viditeľne poškodené viacerými kalamitami, opakujúcimi sa v nepravidelných intervaloch ako dôsledok nepriaznivého vplyvu globálnej antropogénnej činnosti a následných klimatických zmien. Takto znehodnotená drevná hmota neprináša lesnému hospodárstvu primeraný ekonomický efekt pri obhospodarovaní lesa. Spracovanie kalamity – náhodných ťažieb, je nákladnejšia a rizikovejšia činnosť ako bežná plánovaná rubná ťažba. Hrozí tu veľké nebezpečenstvo úrazov a môžeme byť radi, keď mimoriadna udalosť postihne len techniku a nie človeka.

Pri výchovných ťažbách do 50-ho roku veku porastov sa v približovaní dreva ešte aj dnes používa animálna sila, kone a univerzálne kolesové traktory (UKT) špeciálne vybavené ochranným rámom, radlicou a horskou vzperou (obr. 1). V rubných ťažbách a pri spracovaní kalamít sa používajú špeciálne lesné kolesové traktory (ŠLKT), prispôbolené do ťažkých lesných terénov, vybavené radlicou, hydraulickým drapákom alebo dvoma navijakmi (obr. 2). Pre odvoz dreva z lesa nákladnými autami sú nepostrádateľné tvrdé (bitúmenové, asfaltové) lesné údolné cesty a spevnené zväžnice. Avšak súčasná technika dokáže drevo odvieť aj z nespevnených lesných ciest, za dobrého počasia aj zo zväžnic a nespevnených lesných skladov. Na nákladku dreva sa dnes používajú takmer výlučne hydromanipulátory (hydraulické ruky), obr. 3.

Obr. 1 Univerzálny kolesový traktor

Obr. 2 Špeciálny lesný kolesový traktor

Obr. 3 Nákladné auto, opleňový poloprívies s HR

Bane a ťažba rúd

V okolitých lesoch sa nachádzajú aj zvyšky po baniach. Prvé písomné zmienky o baniach v Pezinku siahajú do začiatku 14. storočia, keď okolo roku 1310 mal *kutacie právo* v pezinských horách *magister Móric*. Listinou z roku 1336 udeľuje uhorský kráľ Karol Róbert z Anjou Šebustovi a Petrovi, grófom zo Svätého Jura a Pezinka pezinské zlaté bane. Ťažba zaniká roku 1543 a obnovil ju až Jozef Entzler z Gelnice v roku 1773, kedy založil ťažiarsky banský podnik. Ťažba zlata bola však stratová a tak sa zamerala ťažba aj na iné rudy, hlavne antimón (1790). Antimón sa ťažil počas dvoch storočí s rôznou intenzitou. Vždy malá rýdzosť rudy (50%) a kovnatosť koncentrátu (17%) boli dôvodom aj pre uzatvorenie podniku *Rudné bane Pezinok* po roku 1989. Popri zlata a antimóne bola významná i ťažba pyritu v lokalite Hrubej doliny za horárňou Sirková. Úpadok pyritových baní nastal po objavení ložiska v Smolníku koncom 19. storočia. Pezinské pyrity mali nízky obsah síry. Definitívne uzatvorenie baní po roku 1896 súviselo so zatvorením továrne na výrobu kyseliny sírovej na Cajle, ktorá bola roku 1848 prvá svojho druhu v Rakúsko-Uhorsku.